

ФІНАНСОВІ ПОЗИЦІЇ КРАЇН ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ В ГЛОБАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРИ

***Анотація.** В статті розкрито характер та сучасні тенденції регіональної реструктуризації світового фінансового ринку та обґрунтовано причини, що обумовлюють формування нових центрів нагромадження глобального фінансового капіталу. Особлива увага приділена оцінці позицій країн з новостворюваними ринками у сфері світових фінансів та аналізу зовнішніх та внутрішніх чинників нарощування фінансового впливу держав Південно-Східної Азії.*

Ключові слова: глобальний економічний простір, фінансова глобалізація, світовий фінансовий ринок, капіталізація, глобальні фінансові активи, глибина фінансового ринку, інвестиції, боргове фінансування.

***Аннотация.** В статье раскрыт характер и современные тенденции региональной реструктуризации мирового финансового рынка, а также обоснованы причины, обуславливающие формирование новых центров накопления глобального финансового капитала. Особенное внимание уделено оценке позиций стран с формирующимися рынками в сфере мировых финансов и анализу внутренних и внешних факторов укрепления финансового влияния стран Юго-Восточной Азии.*

Ключевые слова: глобальное экономическое пространство, финансовая глобализация, мировой финансовый рынок, капитализация, глобальные финансовые активы, глубина финансовых рынков, инвестиции, долговое финансирование.

***Annotation.** In the article character and modern tendencies of regional structuring of world financial market are systematically investigated and factors, which stipulate forming of new centers of financial capital, are clarified. Considerable attention is engaged to the question of estimation positions of emerging economies in the world finances and analyses of internal and external factors of strengthening of financial influence of South-East Asia countries as well.*

Key words: global economic sphere, financial globalization, world financial market, capitalization, global financial assets, financial depth, investments, debt flows.

Реалії економічного буття на початку ХХІ століття свідчать про суттєву динамізацію трансформаційних процесів у світовому господарстві та набуття ними системного характеру. Результатом цього є поступове формування глобальної моделі економічного розвитку, яка, з одного боку інтегрує структурні елементи міжнародної економічної системи та надає їй цілісної структури на основі поглиблення інтернаціоналізації виробництва та обміну, зростання рівнів транснаціоналізації та інтеграції національних економік, а з другого, – стає причиною реструктуризації світового економічного простору.

В механізмі такої реструктуризації провідну роль виконує нині фінансовий компонент в силу випереджального розвитку глобалізаційних процесів у фінансовій сфері порівняно з реальним сектором, стрімкого зростання рівня фінансової взаємозалежності національних економік країн світу, розширення інвестиційно-кредитної діяльності транснаціональних корпорацій і банків, лібералізації валютних, інвестиційних та кредитних ринків, а також диверсифікації механізмів концентрації інвестиційних ресурсів та синхронізації фінансових криз.

Про визначальний вплив фінансового механізму на реструктуризацію глобального економічного простору свідчить, зокрема, такий показник, як відношення сумарного обсягу нагромадженого іноземного капіталу до світового ВВП: якщо протягом 1870-1914 рр., за оцінками М. Обсфельда та А. Тейлора, він зріс з 7 до 20 %, а з 1945 до 1980 р. – з 5 до 18 %, то на початку ХХІ ст. досягнув позначки 62 % [14, с. 22-23]. Істотно зросли також глобальні вкладення в акції та боргові цінні папери (які на початок 2011 р. досягнули 212 трлн. дол. США, тоді як у 1990 р. вони не перевищували 54 трлн. [13, с. 13]), капіталізація світового фондового ринку (54 і 11 трлн. дол. відповідно [13, с. 2]), а також накопичений обсяг іноземних інвестиційних активів (96 трлн. дол. та 10 трлн. відповідно [13, с. 31]). Як результат – досягнутий на сьогодні рівень концентрації глобальних фінансових ресурсів обумовив

значну глибину світового фінансового ринку (financial depth). Цей показник, що розраховується як відношення його капіталізації до глобального ВВП та відбиває очікування інвесторів щодо майбутньої вартості своїх фінансових активів, у 2011 р. становив 356%, тоді як у 2000 р. – 321%, у 1995 р. – 263%, а у 1990 р. – лише 261% [13, с. 31].

Хоча фінансовий глобалізм надає світовому господарству внутрішньої єдності, проте спричиняє й поглиблення асиметричності регіонального та структурно-функціонального розподілу світового капіталу, стимулюючи його надконцентрацію в невеликій групі постіндустріальних країн, перетворюючи їх у своєрідних фінансових рантьє, а також створюючи умови для «фінансового колоніалізму» відсталих держав. Підтвердженням цього є, зокрема, географічна структура розподілу глобальних фінансових активів, 35% яких сконцентровано нині в США, 30% – в Західній Європі та 12% – в Японії. Ці ж держави лідирують і за показниками капіталізації фондових ринків, обсягів випуску боргових зобов'язань, банківських депозитів, валових зовнішніх активів і зовнішніх зобов'язань, експорту та імпорту інвестиційного капіталу та ін.

Це є свідченням того, що сучасні процеси міжрегіонального переливу глобального капіталу ґрунтуються не тільки на політичній стабільності та вигідному географічному положенні країн, але й на високому рівні розвитку їхніх національних економік, ділової інфраструктури, банківських систем та ринків капіталу, а також на широкому залученні держав до світової торгівлі і технологічного обміну. Саме ці фактори забезпечили досягнення провідними країнами світу колосальних масштабів капіталізації їхніх фінансових ринків, високого рівня інтеграції у світові фінансові процеси та реальний вплив цих держав на кількісні та якісні параметри глобальної фінансової системи.

Однак, подібна центрально-периферійна модель світового фінансового ринку не є статичною, під дією механізму реструктуризації глобального економічного простору вона зазнає нині суттєвих модифікацій. Вони пов'язані, насамперед, з формуванням нових центрів нагромадження фінансового капіталу та стрімкому прориві ряду країн-колишніх аутсайдерів світової економіки у лідери глобального фінансового ринку. Дану групу держав презентують країни з новостворюваними фінансовими ринками в Південно-Східній Азії, Центрально-Східній Європі, Латинській Америці та на Близькому і Середньому Сході – Китай, Бразилія, Індонезія, Сінгапур, Гонконг, Малайзія, Таїланд, Саудівська Аравія, Аргентина та ін. Ці країни сьогодні не тільки стрімко нарощують свій конкурентоспроможний вплив у сфері міжнародних фінансів, але й претендують на перерозподіл регіональних сегментів світового фінансового ринку.

Так, дані експертів дослідницької агенції «McKinsey Global Institute» свідчать про те, що у 2010 р. компанії країн з новостворюваними ринками здійснили первинне розміщення акцій на світовому фондовому ринку на загальну суму 152 млрд. дол., тоді як відповідний показник для компаній розвинутих країн становив 128 млрд. [13, с. 15]. Поступово зростає також їх авторитет в якості майданчиків для розміщення IPO: наприклад у 2010 р. на території цих держав первинно було розміщено акцій на загальну суму 165 млрд. дол. (для порівняння для Лондона цей показник становив 13 млрд., Нью-Йорка – 35 млрд., для решти майданчиків розвинутих країн – 68 млрд. відповідно) [13, с. 16].

Подібна позитивна динаміка спостерігається також і за показниками залучення новостворюваними фінансовими ринками інвестиційного та боргового фінансування з приватних та офіційних джерел. Як свідчать дані, наведені в табл. 1, протягом 1999-2010 рр. найвищий приріст вартісних обсягів чистих потоків капіталу на новостворюваних фінансових ринках було зафіксовано за статтями чистих потоків боргового фінансування (32,8 разу – з 15,1 до 495,2 млрд. дол.) та припливу портфельних інвестицій (11,2 разу – з 11,4 до 128,4 млрд. дол.). Крім того, для даних фінансових ринків характерні традиційно високі показники чистих потоків капіталу за статтями надходження прямих іноземних інвестицій (506,1 млрд. дол. у 2010 р.) та приватного кредитування (424,0 млрд. дол. відповідно), що свідчить про високий ступінь довіри до новостворюваних фінансових ринків з боку іноземних інвесторів та кредиторів.

Серед держав з новостворюваними фінансовими ринками особливе місце посідають країни Південно-Східної Азії, які в останнє десятиліття суттєво зміцнили свої позиції у сфері глобальних фінансів. Серед зовнішніх, глобалізаційних чинників, які забезпечили вихід на світовий фінансовий ринок компаній з країн даного регіону, слід відзначити, насамперед, довгострокове зниження рівня процентних ставок та падіння прибутковості капіталу на фінансових ринках розвинутих країн світу, посилення синхронізації їхніх національних бізнес-циклів та перенасиченість внутрішніх ринків фінансовими ресурсами.

**Динаміка чистих потоків капіталу на новостворюваних фінансових
ринках протягом 1999-2010 рр., млрд. дол. США [11, с. 35; 12, с. 3]**

Фінансовий потік	1999	2001	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Чисте приватне та офіційне фінансування	209,7	212,6	261,7	519,7	686,5	1133,2	835,2	674,9	1129,7
Частка чистого приватного та офіційного фінансування у ВВП, %	...	3,7	3,9	5,5	6,1	8,1	5,0	4,1	5,8
Чисті потоки інвестиційного капіталу, у тому числі:	188,4	165,5	179,2	382,0	495,2	667,1	570,7	508,7	634,5
приплив ПІІ	177,0	158,9	152,8	314,5	387,5	534,1	624,1	400,0	506,1
приплив портфельних інвестицій	11,4	6,7	26,3	67,5	107,7	133,0	-53,4	108,8	128,4
Чисті потоки боргового фінансування, у тому числі:	15,1	47,1	82,5	137,7	191,2	466,1	264,4	166,2	495,2
офіційне кредитування	14,0	30,9	-12,0	-64,3	-69,0	1,5	29,5	80,5	71,2
приватне кредитування, у тому числі	1,5	16,1	94,5	202,0	260,2	464,6	234,9	85,7	424,0
середньо- і довгострокове боргове фінансування, у тому числі:	18,9	-3,5	36,3	120,4	164,9	296,3	239,3	70,9	155,5
облігації	25,7	15,7	23,1	49,4	34,3	91,7	26,7	51,1	111,4
банківське кредитування	-5,5	-19,2	13,2	71,1	130,6	204,7	212,5	19,8	44,1
Офіційні гранти за виключенням технічної допомоги	...	28,4	44,5	57,1	107,2	76,4	85,8	87,5	90,0
Перекази трудових мігрантів	...	90,1	134,6	187,0	221,6	276,4	322,9	306,3	319,6

Однак посилення конкурентоспроможного впливу країн Південно-Східної Азії на глобальний фінансовий ринок значною мірою було досягнуто також і завдяки внутрішнім, ендогенним факторам, а саме: високому рівню валового внутрішнього нагромадження капіталу, низькій частці державних витрат у ВВП, а також випереджальним темпам демографічного та інвестиційно-виробничого розвитку цих країн порівняно з державами-лідерами.

Що стосується валового внутрішнього нагромадження капіталу в даному регіоні, то упродовж 1960-2010 рр. його норма зросла з 12,9 [10, с. 16] до 38% [15]. На фоні вкрай низького рівня частки державних витрат у ВВП це забезпечило високу ефективність інвестиційних процесів у даному суб-регіоні, орієнтованих на реалізацію політики прискореної індустріалізації (спочатку імпортозамінної, а потім експортоорієнтованої) у 1960-1980-х роках та на розвиток галузей промисловості з високою доданою вартістю у 1990-2000-х.

При цьому найбільші успіхи у процесі нарощування та зміцнення національного інвестиційного потенціалу демонструє нині Китай, частка внутрішнього нагромадження капіталу якого протягом тривалого періоду стабільно утримується на рівні 40% за середньосвітового показника у 20 %. У результаті – за 1996-2011 рр. щорічні темпи приросту валових інвестицій у китайську економіку становили в середньому понад 18%, що вдвічі перевищувало темпи зростання національного ВВП.

Варто відзначити, що понад 65% вартості цього колосального інвестиційного фонду формується нині за власні кошти китайських компаній та фізичних осіб, і лише третина припадає на бюджетні асигнування, банківські кредити та іноземне інвестування. Неухильне підвищення частки власних

коштів компаній – відмітна риса китайської економіки останнього десятиліття: лише протягом 2000-2010 рр. вона зросла з 49 до 62%. І хоч половина внутрішніх фінансових вкладень припадає нині на підприємства, що контролюються державою, або безпосередньо підпадають під механізм державного розподілу інвестиційних ресурсів, подібна тенденція відбиває посилення ринкових засад реформування китайської економіки, розвиток приватного бізнесу та зростання прибутковості компаній.

Підтвердженням цього є, зокрема, великомасштабні угоди зі злиттів і поглинань, реалізовані в останні роки компаніями країн Південно-Східної Азії. Як свідчить табл. 2, об'єктами купівлі стали відомі у світі компанії США, Великобританії, Норвегії, Угорщини, Канади та Швеції, які працюють у сфері машинобудування, металургії, виробництва електроніки, хімічної та алюмінієвої промисловості, а також харчової промисловості.

Таблиця 2

Найбільші угоди ЗіП, реалізовані за участі компаній країн Південно-Східної Азії протягом 2007-2011 рр. [16, с. 51]

Компанія-покупець	Компанія – об'єкт ЗіП	Галузь виробництва	Вартість угоди ЗіП, млн. дол. США	Рік здійснення операції ЗіП
Tata Steel (Індія)	Corus Group (Великобританія)	металургія	11791	2007
Hindalco Industries (Індія)	Novelis Inc. (США)	алюмінієва промисловість	5789	2007
Doosan (Республіка Корея)	Ingersoll-Rand Co. (США)	виробництво обладнання	4900	2007
Flextronics (Сінгапур)	Solectron Corp. (Великобританія)	електроніка	3675	2007
Tata Motors Ltd. (Індія)	Jaguar Cars Ltd. (Великобританія)	виробництво двигунів	2300	2008
China National Agrochemical (Китай)	Elkem AS (Норвегія)	алюмінієва промисловість	2179	2011
Wanhua Polyurethanes (Китай)	BorsodChem Zrt (Угорщина)	хімічна промисловість	1701	2011
Essar Steel Holdings (Індія)	Algoma Steel Inc. (Канада)	металургія	1603	2007
United Spirits (Індія)	Whyte & Mackay (Великобританія)	харчова промисловість	1176	2007
Geely Holding Group (Китай)	Volvo (Швеція)	виробництво двигунів	1500	2010

Ще одним свідченням зміцнення позицій азійського капіталу на світовому фінансовому ринку є висока динаміка розвитку його фондового сегменту. Наприклад, Китай уже сьогодні очолює світовий рейтинг за темпами зростання фондового ринку. Так, за 2003-2005 рр. його капіталізація зросла з 4245,8 до 3243,0 млрд. юанів [6, с. 68], за результатами 2010 р. – досягнула рекордної позначки у 5 трлн. дол. США, а за оцінками незалежних експертів, до 2030 р. вона становитиме 41 трлн. дол. (тоді як відповідний показник для США становитиме 34 трлн. дол.) [4].

При цьому випереджальні темпи розвитку економік Китаю та Індії в майбутньому забезпечать зростання частки акцій їх компаній у світовій капіталізації до 55% у 2030 р. з нинішніх 31% [4]. А загалом упродовж 2004-2010 рр. частка Азійсько-Тихоокеанського регіону в обсязі капіталізації світового фондового ринку зросла з 20,4 до 31,4%, тоді як частка Північної і Південної Америки знизилась з 49,3 до 40,5%, а країн Європи, Африки і Середнього Сходу – з 30,2 до 28,0% [9, с. 675]. При цьому індекс MSCI Emerging Markets, який відображає ситуацію на фондових ринках країн з новостворюваними ринками, з 2000 р. зріс для держав Азійсько-Тихоокеанського регіону більш, ніж вдвічі [4].

Щоденний обсяг операцій лише на Шанхайській та Шеньчженській фондових біржах становить на сьогодні в середньому 26,6 млрд. дол. [5, с. 65]. А реєстрація на фондовій біржі з наступним розміщенням акцій перетворюється на важливе джерело нагромадження власних інвестиційних ресурсів китайських компаній. Тож є всі підстави стверджувати, що формування в державах Південно-Східної Азії нових локалів нагромадження глобального фінансового капіталу є результатом більш глибоких процесів наростаючого домінування даного субрегіону на чолі з Китаєм над західними суспільствами

у демографічній, виробничій, інвестиційній і навіть технологічній сферах. Так, у довгостроковому періоді (протягом 1960-2011 рр.) ці країни демонстрували усталено високі темпи економічного зростання – у середньому на 5 % щороку, що майже вдвічі перевищувало відповідні показники для розвинутих країн та втричі – для країн-експортерів енергетичних ресурсів.

Вагому роль в економічному зростанні країн субрегіону Південно-Східної Азії відіграв іноземний капітал, який з динамізацією промислового розвитку держав та підвищенням рівня їхньої економічної зрілості поступово нарощував тут свої масштаби. Так, протягом 1993-2010 рр., порівняно з 1987-1992 рр., приплив прямих іноземних інвестицій у даний субрегіон зріс у 8 разів, досягнувши у середньорічному розрахунку близько 125 млрд. дол. США.

При цьому провідні позиції в географічних пріоритетах інвестиційної діяльності західних ТНК у субрегіоні Південно-Східної Азії посіли Китай та Індія, котрі в останнє десятиліття забезпечують основний приріст прямих і портфельних іноземних інвестицій за країнами, що розвиваються. І хоч таку ситуацію можна частково пояснити синергійним ефектом поєднання міжнародної спеціалізації цих країн на виробництві промислових товарів та послуг, проте в кінцевому рахунку в ній віддзеркалюється загальна інвестиційна привабливість та солідний ринковий потенціал кожної держави, великі масштаби їх залучення у транснаціональні мережі та високий ступінь освоєння транснаціональним капіталом. Підтвердженням цієї тези є й особливий рейтинг, який мають Китай та Індія в інвестиційних проектах західних ТНК: зокрема, за останні роки в Китаї було реалізовано майже 15 % загальної кількості таких проектів, а Індія за цим показником посідає нині третє після США місце у світі [3, с. 11].

Підкреслимо, що значна частина нових інвестиційних проектів, реалізованих транснаціональним капіталом у субрегіоні Південно-Східної Азії пов'язана з фінансуванням НДДКР. Створювані в державах даного субрегіону міжнародні дослідницькі центри, подібно підприємствам обробної промисловості та сфери послуг, формуються на основі інтенсивного використання провідними ТНК стратегій аутсорсингу та аутстафінгу, котрі дозволяють наростити обсяги виробництва високотехнологічної продукції та чисельність науково-дослідних кадрів. Досвід Китаю та Індії свідчить про те, що найбільші вигоди від реалізації таких стратегій дістають країни, які володіють розвинутим науково-дослідним потенціалом, достатньою мірою забезпечені висококваліфікованою робочою силою, мають умови для розвитку інноваційно-виробничих та соціальних мереж та можливості безперервного інтерактивного навчання працівників.

Влада Китаю на сьогодні повною мірою усвідомила той факт, що просте запозичення технологій, яке практикувалось з 1980-х років, нездатне забезпечити стабільного нарощування міжнародної конкурентоспроможності цієї держави. Тож в останні роки стрімко зростають капіталовкладення в розвиток власної науки: на період до 2020 р. Китай поставив перед собою завдання збільшити частку витрат на вітчизняні НДДКР до 2,5% ВВП, більш, ніж вдвічі збільшити внесок науково-технічного прогресу в національний економічний розвиток та на третину зменшити свою залежність від імпортованих технологій¹. І ці стратегічні рішення вже сьогодні приносять свої плоди: чисельність науково-дослідницького персоналу Китаю протягом останнього десятиліття зросла на 77%, за даним показником він вже впритул наблизився до США, на його частку припадає 14,7% чисельності наукових співробітників світу (тоді як на США – 22,8%, Японії – 11,7%, Російської Федерації – 8,9%). Як результат – частка продукції високих технологій в китайському експорті перевищує нині 30%, а в асортименті високотехнологічної продукції провідні позиції посідають електроніка і телекомунікаційне обладнання, комп'ютери і офісна техніка, фармацевтика і медичне приладобудування, а також авіакосмічна техніка [1, с. 83].

Тому цілком закономірним явищем є те, що останніми роками Китай суттєво потіснив лідерські позиції США у сфері привласнення частки глобального ВВП: якщо у 1990-ті роки приріст даного показника для США і Китаю був приблизно однаковим, то у 2001-2006 рр. частка світового ВВП, привласнювана Китаєм, досягнула 26-27 %, тоді як США – лише 17-20 % відповідно [7, с. 7].

Що стосується Індії, то істотно поступаючись країнам АСЕАН та Китаю щодо розвитку виробництва та експорту промислових виробів, ця держава, проте, випереджає їх у виробництві та експорті високотехнологічних послуг. Це стало можливим завдяки реалізації західними ТНК стратегій аутсорсингу, зважаючи на дешевизну місцевої робочої сили, передусім її найбільш кваліфікованого та освіченого контингенту.

¹ На сьогодні залежність Китаю від імпортованих високотехнологічних компонентів становить понад 50%, тоді як Японії і США – 10%. При цьому Китай імпортує понад 70% обладнання для виробництва автомобілів, станків з цифровим управлінням, більш, ніж 95% складного медичного обладнання, 100% обладнання для виробництва оптичного волокна, телевізорів та мобільних телефонів [1, с. 84].

Динамічні процеси нагромадження капіталу в країнах Південно-Східної Азії прямо корелюють зі зростанням їхньої міжнародної експансії на фінансовий сегмент глобального ринку. Так, поряд з банківськими депозитами, сьогодні потужного імпульсу розвитку дістають потоки прямих і портфельних зарубіжних інвестицій: у 2010 р. на ці держави припадало близько 75% загальної вартості активів, нагромаджених компаніями країн, що розвиваються [16, с. 190]. Крім того, за останні роки дедалі чіткіше окреслюється тенденція щодо перетворення країн Південно-Східної Азії на потужних світових експортерів капіталу, що є якісно новою формою нівелювання глобальних фінансових асиметрій. Так, саме на ці держави у 2010 р. припало 70% чистого відпливу капіталу з країн, що розвиваються [16, с. 187].

Найбільш яскравого втілення дана тенденція набула в Китаї, який завдяки «вибухоподібному» зростанню активного сальдо торговельного балансу протягом останнього десятиліття та ефективній акумуляції прибутків від іноземного інвестування своєї економіки перетворився на найбільшого у світі експортера капіталу.

Підтвердженням зростаючої ролі цієї держави на світовій фінансовій карті є і висока міжнародна активність китайських ТНК, які тепер здійснюють потужну інвестиційну експансію на Захід. Уже до середини 2006 р. китайські компанії та організації володіли акціями й облигаціями США на суму понад 0,5 трлн. дол., що становило майже 10 % загальної вартості активів нерезидентів, сконцентрованих у Сполучених Штатах [3, с. 11]. Вони характеризуються доволі диверсифікованою видовою структурою, в якій можна виділити кілька типів: по-перше, державні диверсифіковані фінансово-промислові групи, що включилися в процеси інтернаціоналізації у 1980-х роках і сьогодні посідають монопольне становище в окремих галузях обробної промисловості КНР; по-друге, підконтрольні державі сировинні компанії, котрі за допомогою зарубіжного інвестування прагнуть зменшити ресурсну залежність Китаю від країн-постачальників сировини; по-третє, конкурентоспроможні китайські ТНК, які працюють в інформаційно-телекомунікаційному секторі.

Реакцією на посилення домінування Азії на чолі з Китаєм над Заходом є наростаюче занепокоєння світової громадськості, яке фіксується у численних прогнозах авторитетних міжнародних експертів. Наприклад у Доповіді Національної розвідувальної ради Конгресу США, яка має назву «Доповідь- 2020», ідеться про вичерпування потенціалу та сходження зі світової арени США та Західної Європи, котрих поступово витісняють азійські гіганти на чолі з Китаєм; а також про набуття глобалізацією азійських рис, наслідком чого стає пряма залежність результативності діяльності найбільших західних корпорацій від процесів переливу їхніх капіталів до Індії та Китаю з досягненням найбільшого ефекту після перенесення до цих країн і штаб-квартир ТНК.

Резюмуючи вищенаведене, можна стверджувати, що вихід на світову фінансову арену нових гравців з числа країн Південно-Східної Азії вже в найближчі десятиріччя суттєво модифікує діючу на сьогодні центрально-периферійну модель світового фінансового ринку. За всіма об'єктивними показниками вона поступово трансформуватиметься у поліцентричну модель через збільшення обсягів світових фінансових активів та їх перерозподіл на користь даного регіону, зростання зовнішніх вимог і зобов'язань країн Південно-Східної Азії та вирівнювання обсягів нагромаджених інвестицій і вартості фінансових активів на азійському сегменті світового фінансового ринку, а також коригування територіальних та галузевих пріоритетів міжнародного інвестування та кредитування.

Список використаних джерел

1. Андрощук Г. А. Охрана интеллектуальной собственности в Китае: состояние и тенденции // Наука та інновації. – Т. 6. – №1. – С. 81-101.
2. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я.М. Столярчук та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2010. – 334 с.
3. Эльянов А. Развивающиеся страны в мировой экономике: тенденции и проблемы // Мировая экономика и международные отношения, 2007. - №2. – С. 3-15.
4. Китайский фондовый рынок будет крупнейшим к 2030 г. // [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.chinapro.ru/rubrics/1/4900/>
5. Новоселова Л. Новейшие проблемы государственного регулирования инвестиционной сферы в КНР // Российский экономический журнал. – 2008. – №1. – С. 62-72.
6. Новоселова Л. Фондовый рынок КНР в эпицентре экономических преобразований // Российский экономический журнал, 2007. – №1-2. – С. 66-80.
7. Пахомов Ю. Бифуркационный стан светосистемного ядра напередодні зміни світових лідерів // Економіка України, 2008. - №4. – С. 4-14.

8. Ресурси і моделі глобального економічного розвитку: монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, А.М. Колот, Я.М. Столярчук та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2011. – 703 с.
9. Степанова А. Е. Оценка развития мирового фондового рынка в системе мировой экономики // Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ, 2011. – С. 675-684.
10. Тараканов Г. Мировой опыт ускорения экономического роста: ключевые факторы // Мировая экономика и международные отношения, 2008. - № 2. – С. 14-21.
11. Global Development Finance 2008: The Role of International Banking. The World Bank, 2008.
12. Global Development Finance 2012: External Debt of Developing Countries. The World Bank, 2012.
13. Mapping Global Capital Markets 2011. McKinsey Global Institute. – 2011.
14. Obsfeld M., Taylor A. Globalization and Capital Markets. Working Paper 8846. National Bureau of Economic Research. – Cambridge, March 2002.
15. UNCTAD Handbook of Statistics 2011 // http://www.unctad.org/en/docs/tdstat36_en.pdf
16. World Investment Report 2011: Non-Equity Modes of International Production and Development. – UNCTAD, 2011.